

Regeringens proposition

1975/76:195

om ändring i lagen (1960:258) om utjämningskatt på vissa varor,
m. m.;

beslutad den 25 mars 1976.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits
i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

G.E. STRÄNG

Propositionens huvudsakliga innehåll

Som en följd av att kostnaderna för prisutjämnningen för vissa livsmedelsprodukter har ökat föreslås i propositionen att utjämningskatten för vissa choklad- och konfektyrvaror, biscuits och wafers höjs från 40 till 60 öre för kilogram. Vidare föreslås att grunderna för beräkningen av prisutjämnningen för öl av typ B (mellanöl) och starköl ändras. Dessutom förordas en fortsatt tullfrihet till den 1 juli 1978 för oraffinerade vegetabiliska fetter och feta oljor.

Förslag till**Lag om ändring i lagen (1960:258) om utjämningskatt på vissa varor**

Härigenom föreskrives att 4 § lagen (1960:258) om utjämningskatt på vissa varor¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*4 §²

För choklad- och konfektyrvaror som avses i 2 § a samt för biscuits och wafers utgår skatten med 40 öre för kilogram. I varans vikt inräknas sådant förefintligt emballage med vilket varor av ifrågavarande slag försäljes i detaljhandeln.

För choklad- och konfektyrvaror som avses i 2 § a samt för biscuits och wafers utgår skatten med 60 öre för kilogram. I varans vikt inräknas sådant förefintligt emballage med vilket varor av ifrågavarande slag försäljes i detaljhandeln.

För öl av typ B utgår skatten med 4 öre för liter och för starköl med 5 öre för liter.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1976.

Förslag till**Lag om tullfrihet under viss tid för oraffinerade vegetabiliska fetter och feta oljor**

Härigenom föreskrives att tull enligt tulltaxan (1971:920) inte skall utgå vid import av oraffinerade vegetabiliska fetter och feta oljor, ur tulltaxenr 15.07 C.1. samt tulltaxenr 15.07. C.2.a., under tiden den 1 juli 1976 – den 30 juni 1978.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:918.

²Senaste lydelse 1975:199.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1976-03-25

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Sträng, Andersson, Johansson, Holmqvist, Aspling, Lundkvist, Geijer, Bengtsson, Norling, Lidbom, Carlsson, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Zachrisson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson

Föredragande: statsrådet Sträng

Proposition om ändring i lagen (1960:258) om utjämningskatt på vissa varor, m. m.

Inledning

I sin framställning rörande anslag för budgetåret 1976/77, m. m. tog statens jordbruksnämnd upp bl. a. frågan om kostnaderna för prisutjämning för vissa varor. Generaltullstyrelsen, riksskatteverket, statens jordbruksnämnd och kommerskollegium har senare avgett yttranden angående storleken av den med prisutjämnningen sammanhängande utjämningskatten.

I skrivelse till finansdepartementet den 14 november 1975 har Svenska bryggareföreningen hemställt att grunderna för beräkningen av prisutjämnning för maltdrycker ändras. Förslaget har remissbehandlats och yttranden har avgetts av generaltullstyrelsen, riksskatteverket, statens jordbruksnämnd och kommerskollegium.

Förslag och yttranden

Utjämningskatt utgår enligt lagen (1960:258) om utjämningskatt på vissa varor för choklad- och konfektyrvaror, vissa biscuits och wafers samt öl av typ B (mellanöl) och starköl när varorna tillverkas yrkesmässigt för försäljning eller införs till landet. Skatten har till syfte att täcka kostnaderna för en intern råvaruprisutjämnning. Genom utjämnningen undanröjs den särskilda kostnadsbelastning som på grund av jordbruksregleringen annars kunde missgynna svenska producenter i konkurrens med företag i andra EFTA-länder och i EG-länderna. Skatten på choklad- och konfektyrvaror, biscuits och wafers utgick från början med 50 öre, höjdes den 1 juli 1966 till 60 öre samt sänktes den 1 april 1973 till 50 öre, den 1 januari 1974 till 40

öre och den 1 juli 1974 till 25 öre för kilogram. Den 1 juni 1975 höjdes skatten till 40 öre för kilogram. Skatten på mellanöl och starköl utgör 4 resp. 5 öre för liter men var suspenderad under åren 1974 och 1975. Ändringarna har varit betingade av utvecklingen vad beträffar kostnaderna för utjämningsbidragen.

Statens jordbruksnämnd har beräknat att kostnaderna för den interna råvaruprisutjämnningen för choklad- och konfektyrvaror, biscuits och wafers kommer att uppgå till ca 75 milj. kr. för budgetåret 1976/77. Beträffande frågan hur hög utjämningskatten på dessa produkter behöver vara för att kostnaderna för prisutjämnningen skall täckas framhåller jordbruksnämnden att en beräknad konsumtion av dessa varor på 120 milj. kg per år motiverar en skatt av storleksordningen 60 à 65 öre för kilogram. Nämnden föreslår att skatten med hänsyn härtill höjs till 60 öre för kilogram. Även riksskatteverket anser att skatten nu bör höjas till detta belopp. Kommerskollegiet beräknar att skatten på choklad- och konfektyrvaror, biscuits och wafers skulle behöva höjas till 63 öre för kilogram. Kollegiet anser emellertid att det inte är möjligt att med säkerhet förutsäga hur stora kostnaderna för prisutjämnningen kan komma att bli. Samtidigt är det angeläget att skatten, som inte är avsedd att ge något överskott, inte överstiger dessa kostnader. Kollegiet förordar därför att skatten höjs till 60 öre för kilogram. Generaltullstyrelsen har inget att erinra mot att skatten höjs.

Riksskatteverket, statens jordbruksnämnd och kommerskollegiet anser att utjämningskatten på mellanöl och starköl inte nu behöver höjas.

Enligt 5 § första stycket lagen (1960:253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker (omtryckt 1975:142, ändrad senast 1975:1403) får vid tillverkning av öl och starköl endast användas torkat eller rostat malt samt humle, jäst och vatten, såvida inte riksskatteverket medger, att även andra råvaror får användas. I anslutning till att utjämningskatt och prisutjämnning infördes för mellanöl och starköl föreskrev dåvarande kontrollstyrelsen att högst 20 % av den för varje brygd avsedda malmängden fick ersättas med socker, maniokamjöl eller omältad spannmål (s. k. råfrukt). Dessutom föreskrevs en viss begränsning av sockertillsatsen. Statens jordbruksnämnd bemyndigades att lämna tillverkarna utjämningsbidrag som motsvarar råvarukostnadsförordningen på 80 % av den mängd malt av korn som normalt används vid tillverkningen av olika slag av mellanöl och starköl om tillverkningen baserats endast på sådant malt som extraktgivande ämne (jfr prop. 1966:139, BevU 59, rskr 358).

Sedan riksskatteverket förklarat sig berett att höja den högsta tillåtna andelen s. k. råfrukt som används vid maltdryckstillverkningen till 35 %, har Svenska bryggareföreningen i sin skrivelse till finansdepartementet hemställt om att en individuell beräkning tillämpas vid fastställandet av utjämningsbidraget, som är baserad på den andel s. k. råfrukt som resp. företaget använder och inte på den schablonregel på 80 % malt som hittills har gällt. Genom en inblandning av en större andel s. k. råfrukt vid bryggningen

erhålls ett öl med lättare och mildare smak.

Remissinstanserna har inte haft någonting att erinra mot att grunderna för beräkningen av prisutjämnningen ändras i anslutning till att den högsta tillåtna andelen s. k. råfrukt vid öltillverkning höjs till 35 %. Statens jordbruksnämnd och riksskatteverket anser det motiverat att bidragen beräknas med utgångspunkt från den mängd malt och råfrukt som varje enskilt företag använder för sin tillverkning, medan kommerskollegiet för sin del förordar att enbart den faktiskt använda malmängden läggs till grund för beräkningen. Kollegiet anser att detta skulle innebära fördelar från administrativ och kontrollteknisk synpunkt.

Föredraganden

Utjämningskatten har till syfte att finansiera kostnaderna för prisutjämnningen på vissa livsmedelsprodukter. För choklad- och konfektyrvaror, biscuits och wafers utgör skatten 40 öre för kilogram och för mellanöl och starköl 4 resp. 5 öre för liter. Genom prisutjämnningen undanröjs den särskilda kostnadsbelastning som på grund av jordbruksregleringen annars kunde missgynna svenska producenter i konkurrens med utländska företag. Beräkningar som gjorts med utgångspunkt i statens jordbruksnämnds framställning rörande anslag för budgetåret 1976/77, m. m. visar att kostnaderna för prisutjämnningen har ökat väsentligt under senare tid.

I likhet med remissinstanserna anser jag att utjämningskatten på choklad- och konfektyrvaror, biscuits och wafers nu bör höjas, eftersom kostnaderna för prisutjämnningen inte kan täckas vid en tillämpning av den nu gällande skattesatsen på 40 öre för kilogram. Med utgångspunkt från de världsmarknadspriser och de kostnader för prisutjämnningen som man nu kan förutse finner jag en skattesats på 60 öre vara motiverad. Jag förordar således att utjämningskatten på dessa varor fr. o. m. den 1 juli 1976 tas ut med 60 öre för kilogram. Däremot finns inte någon anledning att nu ändra utjämningskatten på maltdrycker.

Utjämningsbidrag för mellanöl och starköl utgår nu för 80 % av den mängd malt som används vid tillverkningen när ersättningsmedel för malt inte används. Denna schablonregel hänger samman med en föreskrift som utfärdades av dåvarande kontrollstyrelsen att högst 20 % malt skulle få ersättas vid maltdryckstillverkningen med socker, maniokamjöl eller omältad spannmål (s. k. råfrukt). Svenska bryggareföreningen hemställer nu, sedan riksskatteverket medgivit att andelen s. k. råfrukt vid maltdryckstillverkning får höjas till 35 %, att prisutjämnningen beräknas med utgångspunkt från den mängd malt och s. k. råfrukt som det enskilda företaget använder i sin tillverkning av olika slag av här avsedda maltdrycker. Remissinstanserna har inte haft något att invända mot en ändring av beräkningsgrunderna. Kommerskollegiet förutsätter för sin del att prisutjämnningen liksom hittills begränsas till malt.

Jag ansluter mig till remissinstansernas uppfattning att grunderna för prisutjämnningen bör ändras i och med att tillverkarna medges att använda en högre andel s. k. råfrukt vid framställningen av maltdrycker. Antalet bryggerier inom landet har nedgått väsentligt sedan mitten av 1960-talet, varför en prisutjämnning som är anpassad till den faktiska användningen av malt och s. k. råfrukt vid varje enskilt bryggeri nu inte torde möta några kontrolltekniska svårigheter. Jag förordar att statens jordbruksnämnd bemyndigas att fr. o. m. den 1 juni 1976 lämna tillverkarna utjämningsbidrag som motsvarar råvarukostnadsfördyringen på den mängd malt av korn, socker, omälad spannmål, m. m. (s. k. råfrukt) som används vid tillverkningen av olika slag av mellanöl och starköl. Ändringen bör inte medföra någon merbelastning på anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.

I detta sammanhang vill jag ta upp en fråga om fortsatt tullfrihet för oraffinerade vegetabiliska fetter och feta oljor. I samband med att tullskydd infördes år 1973 för tillverkningen av margarin och vissa vegetabiliska oljeprodukter beslöts att tullen på oraffinerade (råa) fetter och oljor skulle träda i kraft först den 1 juli 1975, när en väsentlig utbyggnad av kapaciteten för pressning av olja beräknades vara klar. Sedan utbyggnaden hade blivit försenad beslöts att införandet av tull på oraffinerade vegetabiliska fetter och feta oljor skulle ske först den 1 juli 1976 (jfr prop. 1975:77, SkU 29, rskr 187). Eftersom utbyggnaden nu har blivit ytterligare försenad förordar jag att införandet av tull på dessa produkter får anstå till den 1 juli 1978.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

dels att antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1960:258) om utjämningskatt på vissa varor,
2. lag om tullfrihet under viss tid för oraffinerade vegetabiliska fetter och feta oljor,

dels att bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter om beräkning av utjämningsbidrag till tillverkarna av maltdrycker i enlighet med vad jag här har förordat.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.